

GÆST FRI HED

Nina Leinum Nørgaard

Kirke på vej praksisser 4

Gæstfrihed

NINA LEINUM NØRGAARD

Nina Leinum Nørgaard
Gæstfrihed - Kirke på vej praksisser 4

Kirke på vej, Roskilde Stift, 2022

Det er ikke tilladt at kopiere eller publicere noget af indholdet i dette hæfte uden tilladelse fra forfatteren eller Kirke på vej.

Layout: Nina Leinum Nørgaard og David Warmind.

Fotos: Margit Knoblauch s.16, 17 og 19., Jesper Rais s.26, Resten: Kirke på vej / Folkekirken.

Tryk: Laser Tryk

www.kirkepaavej.dk

Forord

Kirke på vej er et projekt, der udspringer af Roskilde Stift, som har til formål at udvikle og eksperimentere med nye former for kirke blandt mennesker, der ikke bruger kirken særlig meget i forvejen. Jeg er iværksætter i Kirke på vej og taler ud fra de erfaringer, vi har gjort os med gæstfrihed, som missional praksis.

Vi har fra starten været udfordret af de tekster i Det Nye Testamente, hvor Jesus sender sine disciple ud med evangeliet – særligt Luk kap 10, 1-12 For på mange måder genkender vi os i den situation, de stod i, og vi oplever, at teksterne har noget afgørende at sige ind i vores tid om, hvad det betyder at være sendt.

Dette hæfte omhandler den praksis at tage imod gæstfrihed: at komme til en by og lade sig tage imod.

Nina Leinum Nørgaard

Når I kommer til en by og man tager imod jer, spis så, hvad der sættes frem for jer.

Derefter udpegede Herren tooghalvfjerds andre og sendte dem i forvejen, to og to, til alle de byer og steder, hvor han selv agtede sig hen. Han sagde til dem: »Høsten er stor, men arbejderne få. Bed derfor høstens herre om at sende arbejdere ud til sin høst. Gå! Se, jeg sender jer ud som lam blandt ulve. Tag ikke pung med, ikke taske, ikke sko, og hils ikke på nogen undervejs. Når I kommer ind i et hus, skal I først sige: Fred være med dette hus! Og bor der et fredens barn dér, skal jeres fred hvile over det, men hvis ikke, skal den vende tilbage til jer.

Bliv boende i det hus, spis og drik, hvad de byder jer, for en arbejder er sin løn værd. Flyt ikke fra hus til hus. Og *når I kommer til en by, og man tager imod jer, spis så, hvad der sættes frem for jer.* Helbred de syge i byen og sig til dem: Guds rige er kommet nær til jer.

Men når I kommer til en by, og man ikke tager imod jer, gå så ud på gaderne og råb: Selv det støv fra jeres by, som hænger ved vore fødder, kan I beholde – vi børster det af; men det skal I vide: Guds rige er kommet nær! Jeg siger jer: På dommedag skal det gå Sodoma tåleligere end den by.

(Lukasevangeliet kap. 10 vers 1-12.)

“Gæstfriheden gør
ængstelige disciple stærke
vidner og mistænksomme
husejere generøse givere -
den gør sekteriske,
snæversynede mennesker til
åbne mennesker, åbne for nye
tanker og indsigter”

(Nouwen, 1972, s.108)

Min personlige oplevelse af gæstfrihed

Ved allerførste besøg, står min dengang kommende svigerfar med armene ud til begge sider og byder mig velkommen med et stort kram. Jeg var total fremmed, men alligevel følte jeg mig velkommen. Der var meget, der var anderledes end mit eget hjem, og jeg føler mig til tider stadig meget fremmed i kulturen, men de har altid haft åbne arme overfor sådan en "fremmed som mig".

Og så er der masser af mad. Jeg mener virkelig masser af mad. "Man kan svælge sig i fede retter" Og det gælder, uanset hvor mange gæster, der er. Der er to køleskabe, og der er to fryserer, som er stopfyldte, så man ikke lige løber tør. "Fedekalven er slagtet og ligger på køl og venter på at blive spist".

Når familien er samlet, sørger mine svigerforældre hele tiden for, at vi har nok at drikke og spise. Der fortælles historier. Jokes og sjove kommentar står i kø, og der bliver debateret nye el-biler og telefoner.

Snakken går lystigt om det, man er optaget af, og der bliver grinet højlydt. Og så rydder mine svigerforældre af og vi andre hjælper. De sørger derefter for aftenkaffen og aftenkagerne. Det store sønderjyske kaffebord. De er de sidste, der går i seng, og de første der står op, for at gøre morgenmaden klar.

Jeg forestiller mig, at Guds gæstfrihed er på samme måde. Guds rige er som et dækket bord, hvor vi kan være sammen og spise os mætte i hans vidunderlige retter, og hvor vi sammen kan dele det, som vi er optaget af. Han dækker bord for os og sørger for os. Han mætter os med gode gaver og mest af alt; han vil gerne være sammen med os. Han vil gerne byde os velkommen og lade os tage del i fællesskabet med ham. Og jeg kan opleve mig som fremmed i det, men alligevel er jeg velkommen. Jeg får lov at høre til."

Gud er gæstfri

Gud er en treenig Gud, der inviterer os ind i fællesskabet med ham. Han venter på os, som faderen venter på sin søn, der er løbet hjemmefra. (1) Guds gæstfrihed er meget stærk i nadveren, hvor han giver af sig selv til os, og hvor vi bliver en del af ham, og han en del af os.

Vi kan læse i beretningerne fra Det Nye Testamente, at Jesus gik omkring og havde fællesskab med mennesker gennem vandringer, måltider og fester og ofte er mad involveret i disse fortællinger.

Ved det dækkede bord, er der mulighed for samtale og grin, for at blive mæt, lære mennesker at kende og mest af alt at blive ført sammen på trods af forskelligheder og dele med hinanden, hvem Gud er.

Vi har gode erfaringer med “Agapemåltider”, hvor der er højt til loftet og alle kan komme til orde. Agape betyder kærlighed. Meget tyder på at de første kristne samlinger, var agapemåltider, hvor man også holdt nadver gennem måltidet sammen.

Det har vi forsøgt at genoptage. Der er en praktisk vejledning i slutningen af pjecen.

Gud er gæst

Jesus kom som et nyfødt barn i en krybbe i en stald.(2) Han havde brug for en mor og en far, et hjem og nogen, der ville tage sig af ham.

Som voksen og i sit virke, gik han omkring fra by til by og var hele tiden afhængig af andres gæstfrihed:

- Der er en af farisæerne, der indbyder Jesus til at spise hos sig. (3)
- Jesus møder tolderen Mattæus og bliver inviteret indenfor i hans hus sammen med alle dem, der fulgte efter. (4)
- Da han møder Zakæus, i hans by, siger han: I dag vil jeg besøge dig. (5)
- Til påskemåltidet, hvor Jesus spørger: "Hvor er det rum, jeg kan spise påskemåltidet sammen med mine disciple?" (6)
- "Se, jeg står ved døren og banker på, hører nogen mig og åbner døren, vil jeg gå ind til ham og holde måltid med ham og han med mig." (7)

Det er et stort paradoks, at Gud, som er skaberen, den almægtige og evige, han som dækker bord for os, også er en sårbar gæst hos os. Vi må på samme måde komme til verden, som gæster, der har brug for andres venlighed og gæstfrihed og komme med det stærkeste budskab, om Guds kærlighed og kraft.

Vi bliver sendt, som Jesus selv var sendt. Sårbar, som lam blandt ulve.

Gæstfrihedens ligeværdighed

Jeg tror, at sårbarheden som gæst er afgørende, når vi er sendt med evangeliet. Med sårbarhed mener jeg, åbenhed, nysgerrighed og lydhørhed.

Åbenhed; at jeg tør åbne mig for andre. Nysgerrighed: at jeg kan opleve noget nyt og lære noget af andre. Lydhørhed: at jeg lytter ægte til andre. Sårbarheden er også, at jeg har brug for andre. Brug for andres åbenhed, nysgerrighed og lydhørhed.

Jeg tror, at hvis vi tør øve os i sårbarhed over for Gud og for hinanden, skaber det en ligeværdighed, hvor alle har noget at byde ind med. Hvor alle, kan være med til at opmuntre til tro. Hvor alle har noget at lære og alle er igang med at blive formet af Gud og hinanden. Det er også en ligeværdighed, når andre byder os indenfor og viser os gæstfrihed, fordi det giver andre mulighed for at praktisere næstekærlighed i form af venlighed og gæstfrihed.

**“Det handler om at turde at være sårbar i tillid til,
at denne sårbarhed åbner for dybe kilder af
menneskelighed, der allerdybest nede er forbundet
med det lille barn i krybben”
(Eriksen, 2018,)**

Tomhændet

Da Jesus sender disciplene ud i Lukas evangeliet kap. 10, sender han dem afsted uden pung, taske og sko! De kom uden at kunne forsørge dem selv. De kom uden alle deres ejendele. (8)

Frans Assis tolkede det meget bogstaveligt i sin tid, og besluttede ikke at ville eje noget. Det var vigtigt for ham at være fattig, for at kunne stå skulder med skulder med alle de fattige, og række dem evangeliet. (9)

Vi har i 'Kirke på vej' tolket det primært som, at efterlade sin kultur. Det kan f.eks. være en bestemt måde at bede og læse i bibelen på, som vi ikke tog med, da vi som noget af det første kom ind på Roskilde Aftenskole, og startede vores første kurser der. Der skulle læres en nye måde at dele tro med andre på. Vi kom tomhændet, for at starte forfra sammen med andre og lære nyt, sammen. Det at være tomhændet er også en form for fattigdom, som gør os mere formbare overfor Gud og overfor andre mennesker.

“...et lederskab, der ikke er kendetegnet af magt og kontrol, men derimod af magtesløshed og ydmyghed, hvorved Guds lidende tjener, Jesus Kristus manifesteret... fattigdom lader os lede...

Vi bliver formbare overfor dem vi vandrer med og Gud. Hvis der er håb for kirken i fremtiden, så er det håbet om en fattig kirke, hvis ledere er villige, til at lade sig lede.” (Nouwen, 1989, 43-44)

Bodegakirke

Thomas Hansen, tidligere missionær i Nigeria og tidligere sognepræst ved Sankt Povls kirke i Korsør, har i 5 år lavet gudstjenester på flere lokale bodegaer i Korsør. Han blev inspireret af "Fresh Expression of Church".(10)

Da en af byens kroværter var til dåbsamtale, fik Thomas lejlighed til at spørge, om det ville være en mulighed at lave gudstjenester på hendes bodega. Det synes kroværten, lød som en god ide og Thomas tog sin ven John på harmonika med. De havde i en 5 årig periode månedlige gudstjenester på flere forskellige bodegaer i byen (11) og jeg mødtes med Thomas for at høre om hans erfaringer i forhold til gæstfriheden, når vi deler evangeliet.

Det første han mindede mig om, var vigtigheden af sårbarhed. "Vi bliver nød til at turde at slippe kontrollen og at være til stede lige der i det fremmede miljø med nye mennesker og være åben for, at vi også selv har noget at lære. At være bevidste om, at vi kommer for at modtage, for at lære, for at blive klogere og rigere i fællesskabet med andre og det på en ægte og autentisk måde".

Jeg spørger lidt til, hvad det betyder at blive inviteret ind, hvortil Thomas svarer: "Når en vært inviterer indenfor, betyder det, at vi bliver "godkendt" for resten af flokken. Vi er set an, og vi er vurderet og godkendt til at komme ind og være med. På den måde skal vi ikke skabe vores egen platform, for det er hårdt arbejde i et fremmed miljø. Vi bliver af værten givet denne platform for vores gudstjenster. Det er en kæmpe gave."

Jeg spørger lidt til, hvordan de laver gudstjenster og Thomas fortæller, at bibelens tekst bliver fortalt i stedet for læst. "Det virker meget bedre, og de lytter mere efter. Bagefter har vi en snak om teksten, hvad den betyder, og hvad den fortæller os i dag, og det bliver en samtale om troen og livet. Ja det er mest af alt en samtale, og det er vigtigt.

Og vi ber sammen." Thomas kommer med et bredt, stort smil og fortsætter: "Har jeg fortalt om dengang jeg skulle be for en hund?" "Ja, det husker jeg faktisk godt. Men jeg vil meget gerne høre historien igen" responderer jeg.

"Når vi beder sammen, spørger jeg, om der er nogen, der har noget, vi skal bede for. En gang var der én, der spurgte mig, om jeg ville velsigne hans hund, for den var syg. Jeg tænkte mig om og svarede, at jeg ville velsigne ham, men ikke hunden. Der måtte kroværten tage mig til side og sige: "Det her er vigtigt. Du bliver nød til at velsigne hans hund, Thomas." Og det gjorde jeg så. Ja, jeg skulle lære meget."

**At være bevidste om, at vi kommer for at modtage,
for at lære, for at blive klogere og rigere i
fællesskabet med andre...**

“Jeg tror, vor Herre gir en lille én i dag” begynder Thomas, når han skal fortælle mig om nadveren, som de i øvrigt er meget glade for på bodegaen. “Alle er med til at hjælpe. En skænker op, en anden har fundet noget brød frem og vi hjælpes ad. Det er virkelig rart at mærke, at det hele ikke afhænger af mig. Når der f.eks. er nogen, som er for fulde til at være med, ved de lige, hvordan man takler det. Vi er bare gæster og vi har evangeliet med os, men ellers er vi alle lige om at dele opgaverne. Det er rart.”

“Det har også fornyet og ændret min måde at prædike på til gudstjenesterne i kirken. Jeg er blevet mere fortællende og i øjenhøjde med folk. Jeg har lært at slippe mit manuskript og tale mere til mennesker. Evangeliet er jo, at Gud er her! Gud er kommet os nær. Han vil være sammen med os.”

At dele historier er gæstfrihed

Gæstfrihed er mere end bare at invitere folk til et måltid mad eller at blive budt indenfor i andres hjem. Det er mere som en indstilling til andre mennesker. At vide, at jeg har brug for andre mennesker. At forlade min egen verden for en stund for at træde ind i en anden verden. At tro, at jeg kan lære noget af andre mennesker. At have brug for andres åbenhed, fællesskab og hjælpsomhed er essens af gæstfrihed.

Gæstfrihed er at dele sin verden og historie med en anden, i stedet for at blive i sin egen.

Det er sårbart både at være den, der byder indenfor, og at være den, som kommer ind. Fordi vi som vært byder en fremmed ind i vores liv. Kan jeg have tillid til min gæst? Skal min gæst se mit liv?

Sårbart for gæsten, fordi det er fremmed grund. Hvordan plejer man at gøre her? Hvor hænger jeg min jakke? Hvordan taler man her og om hvad?

“Der skal to til en velkomst: en der byder
velkommen, og en der er velkommen. I
det omfang jeg tænker verden ud fra mig
selv, når jeg aldrig til velkomsten, men
vil forblive i min egen verden...
(N.N Eriksen, 2018, 93)

Mie elsker at være gæst

Anne Mie Skak Johansen har i 9 år arbejdet som sognepræst i Christiansfeld, Vamdrup og Tilst. Hun har taget en doctorgrad fra "Fuller Theological Seminary" i interkulturelle studier og har i sin afhandling beskæftiget sig med, hvordan danskere med tilknytning til den lokale Folkekirke kommer til tro.

Vi mødtes på zoom, for at tale sammen om erfaringerne i det, at lytte til andre mennesker og være gæst hos andre. Mie fortæller: "Det er vildt dejligt, at besøge folk. Nogle elsker at gøre klar til gæster og invitere folk hjem til dem selv, men jeg elsker at komme på besøg hos andre. Jeg er bare så enorm nysgerrig. Hvordan bor de? Hvem er deres familie? Hvad er det for billeder, de har på væggen? Måske er jeg ikke kun nysgerrig på mennesker, men i virkeligheden bare vældig nysgerrig på Gud. Hvem er han, og hvordan har han åbenbaret sig i det menneske, som jeg står overfor? Vi ser selvfølgelig meget af, hvem Gud er igennem den natur, Gud har skabt, men jeg tror mest af alt, vi lærer Gud at kende gennem andre mennesker.

Han åbenbarer sig i gennem mennesker, ved at knytte sig til dem og virke gennem dem. Så når jeg elsker at være gæst hos andre, så er det også fordi, jeg har en dyb længsel efter at lære mere om Gud". Jeg spørger til, hvordan det er med sårbarheden i det at være gæst, og Mie er meget hurtig til at svare: "Jeg oplever mig ikke selv som særlig sårbar i mødet med et andet menneske. Overhovedet ikke. Jeg er bare mega nysgerrig. Jo, jeg træder selvfølgelig tilbage og lytter til andre. Gir dem plads til at fortælle deres historie og spørger ind til dem. Jeg er jo også gammel", siger Mie med et stort smil. "Når man er gammel ved man, at man har fejl. Det er måske sårbarheden? Man opdager ofte, at man får gjort noget helt forkert, og at man kunne have gjort det på en anden måde.

Der kommer en realisme over én, og man ved, at man bare er et menneske, og ved om sig selv: "Så klog er du jo heller ikke." Man ved, at der er så meget, man ikke ved og så meget mere at opdage."

Mie har i sin afhandling lyttet til 40 danskeres troshistorier. "Det er det bedste, jeg har gjort. Det var så vildt. Jeg fik lov til at lytte til mennesker, som fortalte mig om deres guddommelige oplevelser. Hvert menneske med hver sin historie var som en ny vinkel på en diamant, som viser mig et nyt lille glimt af, hvem Gud er. Det var himlen på jord."

**Hvert menneske med hver sin
historie var som en ny vinkel på en
diamant, som viser mig et nyt lille
glimt af, hvem Gud er.
Det var himlen på jord."**

Samtalen med Mie vender naturligt mod, hvordan vi som Folkekirke, kan være med til at åbne op for samtaler, hvor vi deler tro og gudsoplevelser med hinanden. Vi er enige om, at det er godt at starte i vores eget hus først, til vore egne samlinger og øve os i det små.

Man kan feks. til et menighedsrådsmøde dele ens yndlingssalme som indledning, eller man kan lave "Ordet på bordet", en lyttende måde at læse en bibeltekst på. Være åben over for hinanden og lytte til, hvad de andre har at sige. Ikke for at rette dem ind, så det passer med det, jeg selv tænker. Men lytte for at lære af andre. Det vil berige vores fælles oplevelse af livet og Gud.

Du kan læse mere i "Ordet på bordet, Kirke på vej praksisser 5."

Praksis i et menighedsråd:

Når I spiser sammen, så prøv at sætte tid af til at lytte til små historier fra hinandens liv.

I kan stille spørgsmål som:

“Hvad lavede du for 10 år siden?”

“Fortæl noget, du tror ingen af de andre ved om dig”

“Hvem har betyder mest for dig, i forhold til din relation til kirke? På godt eller ondt.”

“Hvilken salme kan du bedst li?”

Personlig praksis:

Prøv at invitere eller lade dig invitere hjem til en nabo eller bekendt. Eller gå en tur sammen. Lyt til den andens historie.

Stil spørgsmål: Hvor kommer du fra? Hvordan var din barndom? Ungdom?

Øvelsen er at lytte ind til den andens historie og høre, om der er noget, du kan lade dig berige af i det. Uden fordomme og uden bedømmelse. Kun med dette i baghovedet: “Hvad kan jeg lære om livet og om Gud?”

Agapemåltid

Alle tager en ret med til en fælles buffet. Det plejer at være godt og spændende at se og smage forskellige retter, og det er rart at være til hjælp.

Man kan starte med en taknemmelighedsrunde. Præsentere sig med navn og hvad man er taknemmelig for. Det kan også gøres ved hjælp af billedkort, som lægges ud på bordet.

Under måltidet kan der være kort til eftertanke med gode spørgsmål, man kan dele med hinanden.

Man kan minde hinanden om kærligheden i Jesus og dele brød ud, som alle spiser fra. Til en påmindelse om pagten i Jesus; at han er kommet til os og har givet sit liv for os.

Både billedkort og spørgsmål til eftertanke kan bestilles ved henvendelse til Kirke på vej.

Tak til for gode samtaler med:

Niels Nymann Eriksen
Thomas Hansen
Anne Mie Skak Johansen

Litteratur:

Eriksen, Niels Nymann, 2018: Gæstfrihed, Lindhardt og Ringhof.

Johansen, Anne Mie Skak, 2020: When what we know is not enough: Exploring Danish contemporary faith development in the the local congression. Du kan læse en artikel, som er skrevet med baggrund i forskningsprojektet her:

https://issuu.com/danishmissioncouncil/docs/ny_mission_39/s/11011339

Nouwen, J. M. Henri, 1989: På vegne af Jesus, refleksioner over kristent lederskab, forlaget Boedal.

Nørgaard, Nina Leinum, 2018: Praksisser for mission: "Nutidige trospraksisser og en drøftelse af disses betydning for kirkens mission idag" Eksamens opgave fra Menigheds Falkultets efteruddannelse.

<https://www.kirkepaavej.dk/wp-content/uploads/2018/12/Eksamensopgave-udg.1.pdf>

Bibelen, 2004, Autoriseret af Hendes Majestæt Dronning Margrethe II, Det Danske Bibelselskab.

Noter:

1. Luk. 15, 11-32
2. Luk 2, 7
3. Luk. 7, 36
4. Mark 2, 14-15
5. Luk 19,5
6. Luk 22, 11
7. Joh Åb 3,20
8. Luk 10, 4
9. <https://www.kirkepaavej.dk/wp-content/uploads/2018/12/Eksamensopgave-udg.1.pdf>
10. Fresh Expression of Church er en bevægelse fra Den anglikanske Kirke i England og over hele verden, som arbejder med nye udtryk for kirke udenfor kirkens vanlige rammer. <https://freshexpressions.org.uk>
11. Hvis du gerne vil læse mere om kirke på bodegaen kan du læse denne artikel af Margit Knoblauch: <https://pov.international/vorherre-pa-vaertshus/>
12. N.N. Eriksen, 2018, 47-75

Det er fuldstændigt nødvendigt, at vi som kirke er gæstfrie. At vi inviterer alle indenfor og tager imod enhver, som kommer til os.

Men hvordan kan vi som kirke også praktisere, at tage imod gæstfrihed? At være gæster hos andre. Hvorfor er denne praksis vigtig, og hvad gør den ved os? Det handler dette hæfte om.

Hæftet her er en del af en serie, som Kirke på vej udgiver under navnet 'Kirke på vej praksisser'. Formålet er at dele erfaringer, tanker og praksisser i det at være en kirke udenfor de kirkelige rammer. I at være 'kirke på vej'.

